

קול קורא להגשת מועמדות להשתתפות בתכנית:

"פיתוח והטמעה יישובית של אמות המידה להפעלה של מרכזים לנוער"

רקע

המונח 'מרכזים לנוער', מתייחס למסגרות שונות הפועלות אחר הצהריים ומיועדות לבני נוער בסיכון, שמפעילים משרדי הרווחה והחינוך.

קבוצת העבודה נערו ונערים גיבשה וניסחה אמות מידה לעבודה מיטבית במרכזים לנוער, והן מהוות הסכמה בין משרדית לאופן בו צריכים לפעול מרכזים לנוער. אמות המידה נכתבו על ידי אנשי מקצוע מכל משרדי הממשלה השותפים ב-360 - התכנית הלאומית לילדים ונוער בסיכון, מתוך הבנה שיצירת שיתופי פעולה בין-משרדיים ורב-תחומיים יסייעו במתן מענה מיטבי לכל אותם בני נוער.

המענים אליהם מתייחסות אמות המידה הם 'בתים חמים', 'מט"לים', 'מרכזי נוער ישוביים/שכונתיים', 'מועדוניות מתבגרים', 'מרכזי מידע וייעוץ' (הפוך על הפוך) ו'י"ש מצ"ב'.

תהליך הלמידה כלל למידה מהשטח ומהספרות המקצועית, ובמסגרתו התחלקה העבודה לשש תתי קבוצות שהתייחסו לנושאים הבאים: טיפולי, לימודי, עבודה עם הורים, פעילויות והעשרה, קידום בריאות וניהול המרכז. במסגרת עבודתן פגשו וראיינו תתי הקבוצות בני נוער, מנהלי מרכזים לנוער, ועדות נוער יישוביות, מתנדבים, מפקחים ועוד.

ההסכמות אושרו בקבוצת העבודה ובוועדה הארצית, ואוגדו תחת אוגדן 'אמות המידה למרכזים לנוער'. בשנה האחרונה התקיימו ימי למידה במחוזות התכנית הלאומית לחשיפת אמות המידה והיכרות עמן בהשתתפות הצוותים המלווים ברשויות ומנהלי המרכזים לנוער.

במחוזות וביישובי התכנית הלאומית הוקמו מנגנוני עבודה בין מקצועיים ובין משרדיים:

פורום פיקוח למרכזים לנוער: הוקמו פורומים מחוזיים בין משרדיים, בהם חברים מפקחים מכל השירותים המפעילים מרכזים לנוער שמטרתם לקבוע מדיניות מחוזית למרכזי הנוער ולסייע ליישובים לקדם את שיתופי הפעולה.

צוות מלווה מרכזי נוער יישובי: ביישובים הוקמו צוותים מלווים בין מקצועיים שמטרתם ללוות באופן משותף את המרכזים ולהטמיע ראייה יישובית של רשת מענים המקיימים ביניהם יחסי גומלין.

א. הצוות יסייע לוועדת הנוער לראות את המרכזים לנוער כרשת של מענים המקיימים ביניהם יחסי גומלין.

ב. הצוות יבחן, תוך שימוש בנתונים, האם המרכזים לנוער ביישוב מתאימים לקהל היעד שלהם. כלומר, האם ישנה הלימה בין צרכי הילדים למענה שהם מקבלים במרכז הנוער. במידת הצורך ימליץ הצוות לוועדת הנוער לערוך שינויים על מנת ליצור התאמה מירבית של המרכז לבני הנוער אותם הוא משרת.

ג. לייצר שיתופי פעולה בין המענים ולאגם משאבים.

מטרות הקול הקורא

1. פיתוח, שדרוג והעמקה של אופן הפעלת אמות המידה במרכזים לנוער.
2. שיכלול מנגנוני העבודה היישובית: תרגום התפיסה של 'מרכזים לנוער כרשת של מענים', באופן מעשי בשטח.

חממות הידע:

על מנת לקדם את העבודה עם אמות המידה במרכזים, הוחלט לצאת בקול קורא שבמסגרתו יגישו היישובים תכניות יישומיות לשיפור במצבם של בני הנוער ביישוב.

במסגרת ההצעה יציג היישוב תמונת מצב של תחום הנוער ביישוב והבעיות עמן הוא מתמודד ותכנית לפתרון באמצעות העמקה ושיכלול של לפחות אחת מאמות המידה, ו/או באמצעות חיזוק קשרי הגומלין שבין המרכזים ביישוב. (תכניות לדוגמה בנספח ב').

לטובת יישום ובניית התכנית יעמוד לרשות היישובים סכום של 50,000 שח. תקציב זה מיועד לתהליכי למידה והדרכה ולפעולות רלוונטיות נוספות במסגרת התוכנית שתוגש. **התקציב לא ישמש למשכורות וכוח אדם למרכזים.**

היישובים שתכניתם תיבחר ייהנו מ:

1. ליווי מקצועי והדרכה על ידי אנשי מקצוע.
 2. השתתפות נציגי היישובים בקבוצת עמיתים ארצית לומדת.
- במסגרת קבוצת העמיתים ישתתפו נציגי היישובים בסדנת כתיבה ותיעוד, ובסופה יכתבו התכניות שפותחו בצורה מקצועית.
 - התכניות שפותחו ונכתבו יאוגדו בחוברת שתפורסם ותופץ לכל היישובים בארץ
- נציגי היישובים שתכניתם תתקבל יתחייבו להשתתף בתהליך למידה שיכלול- מפגשים פרונטאליים ואינטרנטיים ולמידה עצמית, סה"כ עד 24 שעות. בין מפגש למפגש, יצטרכו היישובים להתקדם בעבודתם לקידום התוכנית.**

תנאי הסף להגשת קול קורא:

1. **השתתפות בימי הלמידה:** אחוז השתתפות של מנהלי המרכזים לנוער מהרשות בימי הלמידה עמד על לפחות 66%, והייתה נציגות של הצוות המלווה ביום הראשון של ימי הלמידה.
2. **מילוי תמ"י:** כל המרכזים לנוער הפועלים ברשות מילאו תמ"י בחצי השנה האחרונה. מרכזים שאינם במימון התכנית הלאומית הקימו את המענה במערכת.
3. **צוות מלווה יישובי:**
 - הוקם צוות מלווה יישובי למרכזי הנוער ברשות.
 - הצוות המלווה הוקם במערכת התמ"י וקיימת בה לפחות פגישה מתועדת אחת.
4. **מילוי חוות דעת על ידי המפקחים הישירים של מרכזי הנוער הפועלים ביישוב.** (נספח ג').

5. מדדים תפעוליים :

א. מילוי של לפחות 80% תמ"י במענים לנוער (לא רק מרכזי נוער).

ב. לפחות 60% שתי מדידות.

ג. קיום של לפחות 2 ועדות נוער יישוביות בשנה האחרונה.

קריטריונים לבחינת הבקשות:

חוות דעת מחוזית:	יישום בפועל של אמות המידה במרכזים לנוער, בעבודת היישוב ושיתופי פעולה.
1. חוות דעת של המפקחים הישירים של המרכזים. 2. חוות דעת פורום הפיקוח המחוזי.	
צוותים מלווים שקיימו יותר מפגישה מתועדת אחת.	
יישובים שיחברו יחדיו ויגישו קול קורא משותף.	רעיון לפיתוח: רלוונטיות והיתכנות ליישום
היישוב יפתח תכנית אופרטיבית שתיתן פתרון לבעיה בתחום הנוער עימה מתמודד היישוב, ועמה מתמודדים יישובים נוספים באמצעות שכלול והעמקה של אחת מאמות המידה. היישוב יציג את התכנית כמפורט בטופס.	

1. **שם היישוב** _____ (במידה וניגש יותר מיישוב אחד, נא למלא את שמות כל היישובים).
2. **ביישוב קיימים מענים שאינם במימון התכנית שמילאו תמ"י? מחקו את המיותר כן/לא.**
3. **הצוות המלווה היישובי נפגש יותר מפעם אחת? מחקו את המיותר כן/לא.**
4. **אנא מלאו את פרטי מרכזי הנוער ביישוב: סוג המרכז: מרכז נוער יישובי, בית חם, מט"ל, מועדונית, הפוך, יש מצ"ב במידה ומדובר במרכז מסוג אחר אנא פרטו, ומספר בני הנוער המשתתפים בפעילות המרכז). נא להוסיף שורות בהתאם לצורך.**

שם המרכז	סוג המרכז	במימון התכנית או לא במימון התכנית	מספר בני המשתתפים במרכז	הנוער בפעילות
1				
2				
3				

5. **מיפוי המרכזים ביישוב**
נא לצרף בקובץ את מיפוי המרכזים לנוער כפי שעלה משיבות הצוות המלווה היישובי, ובו פירוט על הרכיבים הפעילים בכל אחד מהמענים, והאם מתקיים המינימום ההכרחי, אוכלוסיית היעד אליה הוא פונה ומספר בני הנוער שאותם הוא משרת.
6. **אנא ציינו משאבים נוספים הקיימים ביישוב עבור בני נוער בסיכון, ותיאור כללי של ארגונים ותכניות שפונים לנוער ביישוב.**

7. **אנא ציינו צרכים של בני הנוער ביישוב שבמצב הנוכחי אינם מקבלים לדעתכם מענה ראוי**

8. **הצעה לפיתוח והעמקה באמות המידה**
אנא ענו בעמוד אחד תוך כדי התייחסות לנקודות הבאות. את התשובה נא לצרף כקובץ נפרד.

- א. מהי מטרת התוכנית? (מהי הבעיה שהתכנית צריכה לתת לה פתרון).
- ב. מי הם קהלי היעד של התכנית?
- ג. מי הם בני הנוער שיושפעו מהתכנית? (גיל, מספר).

- ד. מי הם בעלי תפקידים שייקחו חלק בתכנית? האם יש גורמים מקצועיים נוספים שמעורבים בה?
- ה. לאילו אמות מידה מתייחסת התכנית?
- ו. כיצד התכנית תסייע להטמעת אמות המידה?
- ז. תיאור התוכנית.
- ח. תכנית עבודה : לוחות זמנים לשלבים שונים בדרך ליישום הרעיון.
- ט. אספקטים חדשניים בתכנית.
- י. באיזה אופן תימדד הצלחת התכנית.
- יא. במידה והתכנית תסייע להעמקת העבודה הבין מקצועית, כיצד היא תעשה זאת.
- יב. הדרישות התקציביות של יישום ההצעה.

9. נא לצרף פרוטוקול דיון של צוות מלווה יישובי על ההצעה, אנו מבקשים שבמפגש ישתתף יו"ר ועדת הנוער. את התכנית המוצעת יש להביא לידיעת הממונה היישובי והועדה היישובית.

תכניות לדוגמא:

תכנית להעמקת קשרי הגומלין בין המרכזים ופיתוח מנגנוני עבודה משותפים

תכנית לבניית ראייה יישובית של מרכזי הנוער כרשת מענים

התכנית תפתח תפיסה יישובית של מרכזי הנוער כ'רשת של מענים', באמצעות מנגנון יישוג יישובי שיפנה את בני הנוער למענים המתאימים להם.

מכיוון שחלק גדול ממרכזי הנוער פתוחים לכולם, פעמים רבות מגיעים אליהם בני נוער שהמרכז אינו המענה המתאים עבורם. כאשר הם משתתפים באופן קבוע בפעילויות המרכז, מנסה צוות המרכז להתאים את עצמו לבני נוער אלה, ובני נוער שלהם היה אמור המרכז לתת מענה מפסיקים לפקוד אותו.

תכנית יישוג שתיבנה על צוותי היישוג של המט"ל תסייע להפנות את בני הנוער למענים המתאימים להם, ובכך לתת מענה מיטבי לכל בני הנוער ביישוב המותאם לצורכיהם.

בשלב הראשון יקיים היישוב יום למידה יישובי ובו ישתתפו כל עובדי המרכזים לנוער והצוות המלווה היישובי. ביום זה יציג כל מרכז את פרופיל הנוער אותו הם אמורים לשרת ואת תכנית העבודה שלו, כך שכל המרכזים יכירו אחד את השני ויוכלו להנגיש מענים מתאימים יותר לבני הנוער שמגיעים למרכז שלהם.

בשלב השני היישוב יבנה מנגנון להפניה של בני הנוער למרכזים השונים ובמסגרתו תיבנה תכנית יישוג ואיתור משותפת לכלל המרכזים. היישוב ישתמש בצוותי היישוג של המט"לים, ויכשיר את עובדי המט"ל להיכרות עומק עם שאר המרכזים לנוער ביישוב. צוות היישוג יפנה את בני הנוער איתם הוא יצר קשר למרכזים המתאימים.

התקציב ישמש להדרכת צוותי היישוג ולשלושה ימי למידה משותפים של עובדי המרכזים ביישוב במהלך השנה, שיעמיקו את ההיכרות בין המרכזים השונים.

תכנית להעמקה בתחום הלימודי

תכנית יישובית להתמודדות עם הפרעות קשב וריכוז במרכזים לנוער

מחקרים הראו כי בפריפריה ישנו תת אבחון של בני נוער הסובלים מבעיות קשב וריכוז. התכנית תיתן מענה שונה להפרעות קשב וריכוז במרכזים השונים לפי חוזקות המרכז.

בשלב ראשון יעברו צוותי כלל המרכזים לנוער ביישוב הדרכה מאנשי מקצוע כיצד לזהות בני הנוער הזקוקים לאבחון וינגישו להם את שירותי האבחון.

בשלב השני: תיבנה תכנית יישובית להתמודדות עם הפרעות במרכזים השונים על ידי אנשי מקצוע מהתחום.

במרכזי הנוער היישוביים בהם קיים מועדון למידה יקבלו רכז הלמידה והמורים הדרכה נוספת על טכניקות למידה עם נערים הסובלים מהפרעות קשב וריכוז.

העובדים הסוציאליים של הבתים החמים ומועדוניות המתבגרים יעברו הכשרה על הפרעות קשב וריכוז ויערכו קבוצות טיפוליות לבני נוער בעלי הפרעות קשב וריכוז.

תכנית להעמקה בפעילויות והעשרה ושותפות עם בני נוער

בניית תכנית עבודה שנתית יחד עם נציגי בני הנוער במרכז

הפעילויות הניתנות במרכז הן אמצעי משמעותי ליישוג ושימור בני הנוער המשתתפים בפעילויות המרכז. התכנית מציעה לבנות מערך של שיתוף בני נוער שיסייע להתאים את הפעילויות הניתנות במרכז לצורכי בני הנוער.

בשלב הראשון יבקשו צוותי ההדרכה משובים על הפעילויות במרכז מבני הנוער המשתתפים בפעילויות, וכן ינסו להשיג משובים על הפעילויות במרכז מבני נוער שהפסיקו להגיע למרכז.

בשלב השני יקבלו צוותי המרכז/ים לנוער הכשרה והדרכה בבניית והעברת מערכי פעילות.

לאחר ההכשרה המרכזים בישוב יבנו תכנית שנתית עם נציגי הנוער. התכנית תישען על בקשות וצורכי בני הנוער, כפי שהם רואים אותן. במסגרת תכנית העבודה השנתית יתקיימו שלושה ימי שיא שהתכנים והפעילויות בהם ייקבעו יחד עם נציגי הנוער.

נספח ג' חוות דעת מפקח ישיר של מרכז נוער

לצורך הקול הקורא להשתתפות ב'חממות הידע' במסגרת הטמעת אמות המידה למרכזים לנוער, אנו מבקשים את חוות דעתך על המענה/ים שעליו/הם את/ה מפקח/ת

שם המפקח:
המייל המשרדי:
שם היישוב:
שם מרכז הנוער:

שאלה – אנא סמן את המספר המתאים	לא	במידה מסוימת	כן
האם ישנה יציבות בצוות המרכז?	1	2	3
האם ישנה התאמה בין קהל היעד למשתתפים בפועל בפעילות המרכז?	1	2	3
האם ישנה התאמה בין מספר המשתתפים הקבוע בפעילות המרכז לתכנון?	1	2	3
באיזו מידה הטמיע המרכז את שפת אמות המידה בעקבות ימי הלמידה?	1	2	3

אנא ענה על השאלה הבאה בעד 150 מילה

האם, ובאיזה אופן יכולה התכנית המוצעת על ידי היישוב לדעתך לסייע בשיפור מצב בני הנוער במרכזי הנוער ביישוב, ובמרכז עליו אתה מפקח?